

LES MISSIONS DELS FRARES I LA XINA DE MENDOZA

MIGUEL DE LOARCA: L'ALFABETITZACIÓ, LES DONES I LA DIFERENT VIDA SEXUAL

Loarca es va sorprendre de l'alfabetització general dels xinesos. Observa que les escoles que ensenyaven els nens a llegir es trobaven a tots els carrers, i que hi havia altres escoles que preparaven als que ja sabien escriure i llegir per als exàmens. El fundador dels Ming, Hongwu, s'hauria alegrat de les observacions de Loarca, ja que això era exactament el que pretenia, tot i que l'educació mai no es va generalitzar tant com Hongwu desitjava i Loarca suposava.

També esmenta els rètols escrits que veia a tot arreu. Com podem veure en aquest rotlle xinès, eren presents a les pedres i les muralles; a les portes, a les cases i als carrers; a les ciutats, els pobles i fins i tot les muntanyes. La seva capacitat d'observar els rètols contrasta amb la dels viatgers medievals. Com ja vam veure, Marco Polo no s'hi va fixar, tot i que ja eren omnipresents a tots els espais urbans.

Loarca va concloure directament que tots els xinesos podien llegir i escriure, tot i que els seus caràcters eren ben difícils d'aprendre. Tot i ser una exageració, era una idea radical, ja que implicava que el nivell d'alfabetització d'un país no depèn de la dificultat de l'escriptura sinó de les oportunitats reals que donava l'alfabetització. Això contrasta amb la situació a la seva Espanya natal, on la taxa d'alfabetització era molt més baixa que a la Xina, i on la mobilitat social basada en l'educació era quasi nul·la.

Rada no va dir quasi res sobre les dones xineses: coneixia l'embenat de peus i el va descriure acuradament; però també afirma que les dones només es podien veure treballant al camp, ja que a les ciutats es desplaçaven amb palanquins o es quedaven a casa. De fet, la legislació Ming havia suprimit els drets legals que les dones havien gaudit tradicionalment, i ara estaven molt més aïllades que abans.

Però a Loarca li interessava el sexe i podia veure més enllà de la legislació. Una tarda, quan passejava pels carrers amb un altre soldat de l'expedició, un xinès els va aturar i els va demanar que miressin un moment, ja que algunes dones importants els miraven a través de les portes d'algunes cases grans. Després d'haver observat

un moment els dos homes, les dones els van demanar que entressin a la casa, i els viatgers van gaudir d'un àpat al pati, sota la vigilància atenta de les seves hostesses. És una història intrigant, ja que les dones eren aïllades precisament per evitar qualsevol contacte amb altres homes.

Després d'acomiar-se van anar a un prostíbul, semblant als *qing lou* que apareixen al rotlle Ming. Allí, les dones, sensuais, ballaven i tocaven música per als clients i, entre d'altres plaers, se servia un menjar esplèndid en unes taules ben ateses.

El plaer del sexe no va prevenir que Loarca remarqués que les dones Ming es trobaven en una mala situació: podien ser mortes pels seus marits si cometien adulteri, les podien vendre, i fins i tot les podien prostituir a canvi de diners.

Com Rada, Loarca va veure una gran diferència entre les treballadores camperoles i les dones urbanes. Les va descriure com a molt depilades i marcades per la verola a la cara, degut a una epidèmia recent. Afegeix que és un misteri com els xinesos es multipliquen, i que hi hagi tants nens, que sembla que cada dona doni a llum un cop al mes.

Rada va evitar escriure sobre el sexe i sobre tot el que s'hi relacionava, però Loarca anotava tot el que veia quan passejava pels carrers. Un dia a Fuzhou va veure un noi queixant-se a les autoritats que havia participat en pràctiques homosexuals amb dos homes adults i que no li havien pagat. Els dos homes van ser arrestats i assotats, no pels seus actes d'homosexualitat sinó per no haver pagat. Loarca afirma que tots els xinesos practiquen aquest pecat terrible, especialment la gent gran, que generalment la gaudeixen amb un parell de joves. Deixa ben clar que ningú no és castigat per aquest motiu.

Aquesta era una observació radical, ja que a la Corona de Castella, des del segle XIII, els homosexuals eren cremats a la foguera, i al segle XVI n'havien cremat a milers. Però a la Xina Ming ni l'homosexualitat ni la prostitució masculina eren un delictes, especialment a Fujian, on Loarca ho va veure, i on els déus taoistes sovint eren representats jaient amb altres homes. L'ofensa que va presenciar Loarca no era sexual sinó econòmica: el que es castigava no era una desviació sexual, sinó el trencament d'un tracte.